
§ 146

LISÄPYKÄLÄ: Aluehallituksen lausunto tilintarkastajan antamaan muistutukseen tilikaudelta 2025

IUHVAADno-2026-1859

Valmistelu ja lisätiedot:
talousjohtaja Minna Sevón
etunimi.sukunimi(at)itauusimaa.fi

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen tarkastuslautakunta on käsitellyt 13.5.2026 kokouksessaan vuoden 2025 tilinpäätöksen, tilintarkastuskertomuksen ja tilintarkastajan raportin. Tarkastuslautakunta on pyytänyt asianosaiselta selityksen ja aluehallitukselta lausunnon annetun muistutuksen johdosta. Tilintarkastuskertomuksessa todetaan (suora lainaus): " Muistutuksena esitämme, että tilivuoden 2026 talousarvio ei ole hyvinvointialuelain 115 §:n mukaisesti tasapainossa, kun otetaan huomioon tilivuosina 2023–2025 kertynyt alijäämä. Arviointiryhmän työskentelyssä esitetystä, vuoden 2030 loppuun asti pidennetystä alijäämän kattamisajasta ei tilintarkastuskertomuksen antamishetkeen mennessä ole annettu päätöstä. Muistutuksesta huolimatta esitämme vastuuvapauden myöntämistä aluehallitukselle ja hyvinvointialuejohtajalle, koska kertyneen alijäämän kattamisaikaa on jäljellä."

Aluehallituksen lausunto

Hyvinvointialueesta annetun lain (611/2021) 115 §:n mukaan tilivuosilta 2023 – 2025 taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa tilivuoden 2026 loppuun mennessä. Hyvinvointialuelain 122–124 §:ssä säädetään hyvinvointialueen arviointimenettelystä. Arviointimenettelyssä valtio ja hyvinvointialue arvioivat hyvinvointialueen taloudellisia sekä sosiaali- ja terveystalouden palvelujen ja pelastustoimen palvelujen järjestämiseen liittyviä edellytyksiä selvittää tehtävistään. Arviointimenettely turvaa osaltaan perustuslain mukaista oikeutta riittäviin sosiaali- ja terveystalouden palveluihin tilanteessa, jossa hyvinvointialueen taloudellinen tilanne on heikentynyt.

Valtiovarainministeriö on 17.6.2025 päättänyt käynnistää arviointimenettelyn Itä-Uudenmaan hyvinvointialueella. Arviointimenettelyn käytännön seurauksena on, että alue voi sopeuttaa talouttaan pidemmällä ajanjaksolla kuin mitä hyvinvointialuelain 115 §:ssä säädetään. Alueen tulee aluevaltuuston päätöksin sitoutua noudattamaan arviointimenettelyssä sovittua suunnitelmaa, jonka lopputuloksena tulee olla, että taseeseen kertynyt alijäämä on saatu katettua. Valtiovarainministeriö seuraa sovitun suunnitelman toteutumista.

Hyvinvointialuelain 124 §:n mukaan arviointimenettelyn käynnistäminen rajoittaa hyvinvointialueen päätösvaltaa. Rajoituksen tarkoituksena on estää alueen taloudellisen tilanteen heikentyminen arviointiryhmän työn aikana ja varmistaa, että arviointiryhmän tekemiä toimenpide-ehdotuksia noudatetaan koko sen ajan kuin toimenpideohjelma on voimassa. Hyvinvointialue ei voi tehdä päätöstä, jolla olisi merkittäviä, pitkäaikaisia kielteisiä vaikutuksia hyvinvointialueen talouteen tai joka olisi arviointiryhmän toimenpide-ehdotusten vastainen. Tällaisia päätöksiä voi tehdä vain,

jos päätöstä ei välttämättömistä syistä ja asian kiireellisyyden vuoksi voida lykätä. Nämä päätökset on annettava tiedoksi valtiovarainministeriölle.

Valtiovarainministeriöllä on oikeus tehdä kyseisistä päätöksistä valitus tai oikaisuvaatimus.

Jos arviointiryhmä toteaa, että riittäviä keinoja talouden tervehtyttämiseksi ja palvelujen järjestämisen edellytysten turvaamiseksi ei ole löydettävissä, arviointiryhmä esittää valtiovarainministeriölle hyvinvointialuejakolaissa tarkoitetun aluejakoselvittäjän asettamista.

Arviointiryhmälle esiteltiin 1.12.2025 kokouksessa alueella valmisteltu tuottavuusohjelma 2026 – 2029. Aluehallitus käsitteli 11.12.2025 kokouksessaan talousarvio- ja taloussuunnitelmaesityksen 2026 – 2028 sekä 41,8 miljoonan euron tuottavuusohjelman vuosille 2026 – 2029, jolta pohjalta aluevaltuusto teki päätöksen 17.12.2025.

Arviointiryhmä pitää tuottavuusohjelmassa esitettyjä tavoitteita ja niiden toteuttamiseksi esitettyjä keinoja välttämättöminä ja oikeansuuntaisina. Arviointiryhmä tunnistaa, että tuottavuusohjelmaan sisältyy väistämättä epävarmuuksia, mutta katsoo, että ohjelmaa on välttämätöntä viedä täysimääräisesti päätöksenteossa ja toimeenpanossa eteenpäin. Arviointiryhmä korostaa, että tuottavuusohjelman tavoitteiden täysimääräinen toteutuminen edellyttää merkittävää toimintakulujen laskua jo vuosina 2026 – 2027.

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen kumulatiivinen alijäämä tilikausilta 2023 – 2025 on vuoden 2025 tilinpäätöksen mukaan 97,8 miljoonaa euroa. Mikäli päätetty tuottavuusohjelma toteutuu kokonaisuudessaan, sen toimenpiteet riittäisivät kääntämään tuloksen ja vuosikatteen positiiviseksi vuodesta 2027 alkaen. Koska arviointimenettely on vielä kesken, ja hyvinvointialueiden päivitettyt rahoituslaskelmat valmistuivat huhtikuussa 2026, alijäämien kattamisen takaraja tultaneen linjaamaan viimeistään 11.6.2026 allekirjoitettavaan arviointiryhmän loppuraporttiin.

Hyvinvointialueen rahoitus muodostuu noin 90 prosenttisesti valtion rahoituksesta. Valtion rahoituksen arvioidun tason merkittävät muutokset heijastuvat suoraan siihen aikatauluun, jolla hyvinvointialueen on mahdollista kattaa kumulatiiviset alijäämänsä. Itä-Uudenmaan hyvinvointialuevaltuusto päätti 17.12.2025 kokouksessaan hyväksyä 41,8 miljoonan euron tuottavuusohjelman vuosille 2026 – 2029. Valtiovarainministeriö päivitti rahoituslaskelmia 18.12.2025, jota myötä Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen alijäämien realistinen kattaminen olisi ollut mahdollista vuoden 2030 kuluessa. Valtiovarainministeriön 30.4.2026 julkaisemien rahoituslaskelmien mukaan Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen rahoituksesta leikkautui 14,4 miljoonaa euroa vuodelta 2027 ja 8,7 miljoonaa euroa vuodelta 2028 edellisiin rahoituslaskelmiin nähden. Huhtikuussa 2026 julkaistujen rahoituslaskelmien pohjalta Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen kumulatiivinen alijäämä on mahdollista kattaa tilikauden 2031 aikana.

Ehdotus

Hyvinvointialuejohtaja:

Aluehallitus päättää antaa aluevaltuustolle yllä olevan lausunnon tilintarkastajan antamaan muistutukseen tilikaudelta 2025.

Päätös

Aluehallitus päätti antaa aluevaltuustolle yllä olevan lausunnon tilintarkastajan antamaan muistutukseen tilikaudelta 2025.

Otteen oikeaksi todistaa

Porvoo
22.05.2026

Camilla Söderström
hallintojohtaja /förvaltningsdirektör

Tiedoksianto asianosaiselle

Lähetetty sähköpostilla 22.05.2026.

Muutoksenhakukielto

§146

Muutoksenhakukielto

Päätöksestä, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä aluevalitusta.

Sovelletaan lakia hyvinvointialueesta, lainkohta: § 141.